

Izvješće medijskih objava

04.01.2016

Muzeji Hrvatskog zagorja

Lista objava

Muzeji Hrvatskog zagorja

2.1.2016	Novi list	Stranica/Termin: 4	Hrvatska
Naslov:	MISIJA ZVANA 'TRE A OPCIJA' pala u vodu		
Sadržaj:	Na kraju je na vlasti biti samo Domoljubna koalicija i Most, a Vladu je voditi ovjek koji je od svojih 47 godina života u Hrvatskoj proveo samo pet, a koji na poziciju dolazi s visoke funkcije u jednoj od najvećih farmaceutskih tvrtki		
Autor:	Zlatko CRN EC		
Rubrika, Emisija:	Pogled	Žanr: izvješće	Naklada: 21.188,00
Ključne riječi:	MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA		
4.1.2016	Večernji list	Stranica/Termin: 15	Hrvatska
Naslov:	Inicijativa Propada zgrada prvih zagorskih mrzlica		
Sadržaj:	krapina Do kraja ožujka u Muzeju krapinskih neandertalaca, u prostoru stare mujejske zgrade koja se naziva i Kneippovom, može se razgledati izložba o povijesti tog objekta sagrađenog po etkom 20. stoljeća ispod Hušnjakova brda za potrebe lječilišta.- Kneippovo lječilište ili prve		
Autor:			
Rubrika, Emisija:	Aktualno	Žanr: izvješće	Naklada: 60.579,00
Ključne riječi:	MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA, VLASTA KRKLEC, NEANDERTALCI, MUZEJ		
31.12.2015	Hrvatski tjednik	Stranica/Termin: 50	Hrvatska
Naslov:	Nepoznate vizure i opsesivnost Radauševa opusa		
Sadržaj:	Dubrovačka retrospektiva velikana hrvatskoga kiparstva Vanje Radauša		
Autor:			
Rubrika, Emisija:	/	Žanr: izvješće	Naklada: 9.000,00
Ključne riječi:	GALERIJA ANTUNA AUGUSTINIA		
1.1.2016	Hrvatsko slovo	Stranica/Termin: 7	Hrvatska
Naslov:	Hrvati se za svoje ne trebaju nikome opravdavati		
Sadržaj:	21. -27. XII. 2015. Hrvoje Malinar, konzervator i restaurator		
Autor:			
Rubrika, Emisija:	/	Žanr: izvješće	Naklada: 15.000,00
Ključne riječi:	MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA, NEANDERTALCI, MUZEJ KRAPINSKIH		
1.1.2016	Playboy	Stranica/Termin: 86	Hrvatska
Naslov:	Kovačevi svoje sreće		
Sadržaj:	Kako u „Conanu“ mačne stvara junaka veće je obratno, tako i elik u Desini u postaje moćan alat kad je u pravim rukama. A kod Karla Bana- elik je u najboljim rukama!		
Autor:	Stjepan Vudrag		
Rubrika, Emisija:	/	Žanr: izvješće	Naklada: 20.000,00
Ključne riječi:	DVOR VELIKI TABOR		
31.12.2015	www.24sata.hr	Stranica/Termin:	Hrvatska
Naslov:	ešljeve od rogova goveda Alojz i Antun izrađuju ru no		
Sadržaj:	U Piću se može razgledati zbirka ruknih radova Antuna Penezića iz Zagorja i Alojza Serga iz Istre. Izložba je pripremljena u suradnji sa Starim selom Kumrovec		
Autor:	Diana Marić		
Rubrika, Emisija:		Žanr: Internetsko	Naklada:
Ključne riječi:	MUZEJ STARO SELO KUMROVEC		

31.12.2015	www.glasistre.hr	Stranica/Termin:	Hrvatska
Naslov:	Od roga boškarina do ešlja i frizure		
Sadržaj:	U pansionskom Centru za nematerijalnu kulturu Istre (CENKI) koji djeluje u sklopu Etnografskog muzeja Istre otvorena je izložba 'ešljarstvo-od roga boškarina do ešlja i frizure', realizirana suradnjom Etnografskog muzeja Istre i Centra za tradicijske obrte, znanja i vještine Muzeja		
Autor:			
Rubrika, Emisija:			Žanr: Internetsko
Ključne riječi:	MUZEJ STARO SELO KUMROVEC, VLASTA KRKLEC, MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA		
<hr/>			

2.1.2016 Novi list

Stranica/Termi 4

Naslov: MISIJA ZVANA 'TRE A OPCIJA' pala u vodu

Autor: Zlatko CRN EC

Rubrika/Emisija: Pogled

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 2.380,80

Naklada: 21.188,00

Ključne riječi: MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA

POLITIČKI BURNIH 365 DANA ZAVRŠILO JE RJEŠENJEM PAT POZICIJE KOJE

MISIJA ZVANA ➤ pala u vodu

Na kraju će na vlasti biti samo Domoljubna koalicija i Most, a Vladu će voditi čovjek koji je od svojih 47 godina života u Hrvatskoj proveo samo pet, a koji na poziciju dolazi s visoke funkcije u jednoj od najvećih farmaceutskih tvrtki

Zlatko CRNČEC

Definitivno najvažniji politički događaj tijekom 2015. bili su parlamentarni izbori održani 8. studenoga. Na prvi put u povijesti demokratske Hrvatske, odnosno u zadnjih 25 godina, nakon izbora nije bilo izrazitog pobjednika. Domoljubna je koalicija predvođena HDZ-om osvojila 59 mandata, od čega tri u 11. jedinici odnosno u takozvanoj dijaspori, a koalicija Hrvatske raste 56, ali su praktički odmah po zatvaranju izbora mogli računati na tri glasa IDS-a. Uslijedio je mjesec i pol burskog i cirkusa, odnosno pregovora tijekom kojih su rezentirane ideje za rješavanje parlamentarne pat pozicije kakve će se, ako to nekog uopće bude zanimalo, vjerljivo izuzavati na sudjelju političkih znanosti.

Najmaši Most koji je na izborima osvojio čak 19 mandata, i sam vjerojatno šokiran takvim dobrim rezultatom, ne znajući što bi izaošao je s bizantom idejom o tome da bi u Vladu odnosno na vlast trebali biti praktički svi – i HDZ i njegova koalicija, i SDP i njegova koalicija i sam Most. A da sve to dođe nekakvih nestramačkih stručnjaka. Ovakav je prijedlog naveo neformalni šef HDSSB-a Branimir Glavaš, čija stranka nije ni u kakvoj koaliciji, a osvojila je samo dva saborska mandata da trijumfalno najavi – bit i lider oporbe. Na kraju je sve ispoločno krenulo da je ispoločno – na vlasti četiri sami Domoljubna koalicija i Most, a Vladu će voditi čovjek koji je od svojih 47 godina života u Hrvatskoj proveo samo pet, a koji na poziciju prvog ministra dolazi s visokim funkcijama u jednoj od najvećih farmaceutskih multinacionalnih. Još ako, kao što se pišta, na poziciju ministra finansija zasjedne sef jednog od privatnih mirovinskih fondova big business slobodno može reći da je njegov plan okupacije Hrvatske dovršen. Mission accomplished. Čovjek jedino ostaje da se nade da će dobrasti HDZ ipak posegnuti za praksom potukljivanja birača koja bi, ma tako pogubne, mogla ipak niti manje loša od onoga što bi od ove zemlje mogli napraviti oligarski potpomognuti prijateljskim medijima. Ovi su izbori pokazali i da je veliki dio birača zaista zagonjena dvijema velikim političkim strankama i da je toliko očajan

da će posegnuti za bilo kakvom ponudom za treću opciju. U zadnje četiri godine bilo ih je isto toliko – prvo laburisti, zatim ORAfi Mirela Holy, potom Živi zid Ivanu Viliboru Siničiću, i potom na kraju Most Bože Petrović. U ovoj je kampanji SDP po-

Pantoviću neupitan. Međutim, nitko nije računao na novu činjenicu u hrvatskom političkom životu. A to je da je HDZ po prvi put od 1997. punom težnjom stao iz svog predsjedničkog kandidata. Na ovaj ili onaj način stranka je bila izdala i Matu Graniću 2000. i Jadrangu Korosec 2000. i Andriju Hebranga 2010. godine. Na izborima 2015. situacija se okrenula. HDZ je pokrenuo cijelu infrastrukturu kojom je neposredno rukovodio glavni tajnik stranke Miljan Bikić. Osim toga njihova kandidatkinja, Kolinda Grabar-Kitarović, pokazala se neocekivano umjesešnou u samoj kampanji napadajući Josipovića da nije napravio ništa u tom godinu mandata na što ovaj nije imao nikakav odgovor. Osim naravno da priznade se s prozicije predsjedni-

nih uspjehi osvojiti ni jedan saborski mandat. S druge strane kandidat Živoj zida Ivan Vilibor Siničić osvojio je preko 16 postavo glasova i time najavio svoju kandidaturu za lidera takozvane treće opcije.

Treća opcija i fenomen Mosta

Već godinama u Hrvatskoj traje potraga za nekakvim trećim putem ili opcijom i snagom koju bi trebala ozbiljnije ugozrobiti primat dviju velikih stranaka i političkih blokova koju su formirali. S najbolje pozicije u 2015. ušao je ORAfi pod vodstvom nekadašnje SDP-ove ministrike zaštite okoliša Mirele Holy. Ta je stranka zadnjih mjeseci 2014. po relevantnim anketama čak pretekla SDP i postala druga stranka po snazi u zemlji s preko 18 posto podrške birača. Međutim, na samom početku 2015. napravljena je fatalna greška. Holy se nije kandidirala za predsjednicu Republike iako bi u tom slučaju imala solidnu šansu za pobudu budići da je na vrhuncu popularnosti već je odlučno javno podržala Josipovića. Istog trenutka popularnost ORAfi-a počela je padati budući da su birači željni promjene to isčitati na način da su Holy naprsto vratiли u njima omrznuti politički establišment. Isti prigodom okrenuli se svom novom heroju, gore spomenutom Šefu Živog zida Ivanu Viliboru Siničiću. On je predsjedničke izbore završio na trećem mjestu s puno glasova više od četvrtog, predsjednika Hrvatske zore Milana Kujundžića. Živi zid je poslavio praviljenjem delezacija i postavo bezbrojne fotografije kako policija Siničiću i njegove drugove nosi u marici. Siničić je dobro odradio i samu kampanju, dijeleći šamare i Josipović i Grabar-Kitarović. I kada se već činilo da bi metoda izravnne akcije mogla Živom zidu biti obilato honorirana na parlamentarnim izborima na sceni se pojavio mjesec je Metković, čelnik Mosta Bože Petrović. Oko sebe je okupio ljudje koji su u

i Budimir koju je napravila ona bez ikakvog sudskega naloga. Sabor najavljuje obraćanje i Europskom sudu za ljudska prava u Strasbourg.

Drug Tito

Jedna od stvari koje su dominirale kampanjom za predsjednika Republike bila je i jedan bista. Ona nekadašnji predsjednik SFRJ, za neke idola i jednog od najvećih ljudi 20. stoljeća, a za druge običnog diktatora i masovnog ubojice. Kandidatkinja HDZ-a Kolinda Grabar-Kitarović nавajala je naime da će ako pobijedi njegovu bistu ukloniti iz Ureda predsjednika. Oko toga se razvila velika rasprava. Na kraju je nakon njene pobjede bista ipak deložirana u Muzej Hrvatskog zagorja. Uzrokovalo je to i jedan politički skandal koji bi u bilo kojoj zemlji možda bio afera godine, ali je u Hrvatskoj prošao relativno nezapaženo. Naime, Grabar-Kitarović je kao izaslanika na obilježavanje godišnjice pokušaja proboda iz logora Jasenovac poslala Branka Lustiga. Prisutni koji sebe nazivaju antifašistima izvježbali su ga ljeti zborog onoga što je predsjednikica napravila ne mareći previše oko toga kome zapravo zvižde. Kao i svih prethodnih godina u političkom su životu bile prisutne polemike oko ustaša i partizana. Svojevrsna kulminacija došla je krajem godine kada da je izbio fizički sukob između prosvjednika okupljenih ispred Crkve u zagrebačkoj Palmotićevoj ulici gdje se održavala misa zadužnica za Antu Pavelića i onih koji nemaju ništa protiv bivšeg poglavnika. Međutim, krajem godine, nakon šest tjedana pregovora oko sastavljanja Vladu tijekom kojih je Bože Petrović naciju ubijao izmijenjenim reformama, jedan je politički komentator zavatio – uzmete reforme, vratite nam ustaše i partizane. U kojem će smjeru ova rasprava ići sa zanimanjem cemo pratiti tijekom ove godine.

Propast socijaldemokratske općije

Riječ je ovdje u Hrvatskim laburistima. Protekla je godina što se tiče ove stranke dojnjeg potpuno raspad u Sabotu. Laburisti u 2011. osvojili čak šest mandata i činilo se da ništa ne može zaustaviti ova stranu da postane tugo tražena treća snaga hrvatske politike. Međutim, 2015. su zavrsili sa samo dvoje zastupnika nakon beskonacnih svada i sukoba. Vrijednost im je po anketama negdje oko 0,5 posto, ali su ipak zahvaljujući humanosti SDP-ja na zadnjim izborima osvojili čak tri saborska mandata što će im omogućiti formiranje kluba zastupnika. Međutim, teško je očekivati da će ova posmrtna stranka imati neku političku budućnost. Šteta je radi o prvoj ozbiljnoj autentičnoj socijaldemokratskoj stranci u Hrvatskoj u zadnjih nešto manje od stotinu godina.

Potpisari u zatvoru

Nekadašnji član predsjedništva SDP-a i nekadašnji gradonačelnik Vukovara Željko Sabo krajem svibnja krenuo je služiti kaznu od osam mjeseci zatvora. Sudovi su naime utvrdili da je pokušao potkupiti gradsku vijećnicu HDZ-a Mariju Budimir. Sabo i dalje tvrdi da nije krit, a ovaj je slučaj posebno zanimljiv jer je hrvatsko pravosuđe, kao valjani dokaz prihvatalo snimku telefonskog razgovora između njega

➤ VRATITE NAM USTAŠE I PARTIZANE

Nakon šest tjedana pregovora oko sastavljanja Vlade, jedan je politički komentator zavatio – uzmete reforme, vratite nam ustaše i partizane

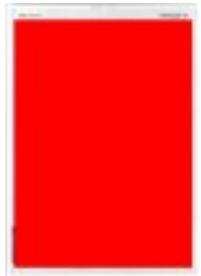
prvi puta posegnuo za stranicu medijskog stručnjaka, famoznog Alexoma Brownom uz čije je savjetje Zoran Milanović odradio i bliznjanu kampanju koja je rezultirala time da je nakon četiri godine nešeg vođenja zemlji i usprkos HDZ-ovo želji, snađenoj stranici ipak osvojila respektabilan broj glasova.

Predsjednički izbori

Drugi najvažniji događaj u hrvatskoj politici tijekom prošle godine bili su izbori za predsjednicu Republike. I oni su razumljivali velikim iznenadnjem. Još samo nekoliko mjeseci prije njihovog održavanja više nego sigurnom činila se pobeda aktualnog šefu države Ivo Josipovića. Sve su anketne javnog mnjenja govorila o tome da ima veliku prednost i da je njegov drugi mandat na

ka ništa ni ne može napraviti. I tako je u drugom krugu predsjedničkih izbora održanih 19. siječnja ove godine Grabar-Kitarović dobiti 1.114.495 glasova ili 50,74 posto, a Josipović 1.082.436 glasova ili 49,26 posto. Međutim, nevezatič je listića bilo 60.728 ili 2,69 posto što je za neke bila relevantna činjenica za dovedenje u pitanje legitimnosti pobjede. Grabar-Kitarović, ali su te primjedbe obdane na svim relevantnim mjestima. Predsjednički su izbori označili završetak jedne i početak druge političke karriere. Naime poraženi Josipović odušio je nakon poraza ne vratiti se u SDP već, ljud na sefa te stranke Zorana Milanovića, osnovati novu i izaci s njom na parlamentarnim izborima na sceni se pojavio mjesec je Metković, čelnik Mosta Bože Petrović. Oko sebe je okupio ljudje koji su u

E SE VJEROJATNO IZUČAVATI NA STUDIJIMA POLITIČKIH ZNANOSTI

TREĆA OPCIJA

Slučaj franak

Naciju je u raspravi o bližoj i daljoj prošlosti omelo još nešto. Slučaj švicarskog franka, odnosno kredita koji su brojni građani podigli u ovu valutu čija je vrijednost u odnosu na kuna porasla preko 40 postu u zadnjih nekoliko godina. Ovaj se problem naravno prelje i u politiku. Kulminacija je bila nakon što je ministar finansija Boris Lalovac prošao kroz transformaciju iz bankara u Robina Hooda postavši najveći kritičar ovih finansijskih institucija. Na kraju je pod njegovim vodstvom Vlada Zorana Milanovića izšla s prijedlogom zakona o konverziji kredita iz franaka u eure. I dok je oko toga u vladajućoj koaliciji uz tihomirjanje iz HNS-a, ipak bez većih poteškoća postignut konsenzus u HDZ-u je tjeđan dan vladala prava drama. Protivnici i zagovaratelji ovog rješenja danima su pokušavali uveriti predsjednika stranke Tomislava Karamarka da je njihova verzija najbolja za stranku. Na kraju je Karamarko presjekao i podržao zakon na tuzas dijela zastupnika HDZ-a koji bi od Hrvatske najradije napravili Hong Kong.

Vojna parada

Vlada Zorana Milanović, odnosno on osobno, početkom ljeta došla je na ideju da se povodom 20. obljetnice oslobodilačke akcije Oluja organizira vojni mimohod. I predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović i HDZ odmah su se suprotstavili ovoj ideji misleći, većim dijelom s pravom, da SDP i Milanović žele prebaciti težiće proslave iz Knina gdje su u pravilu doživljivali zvižduke u Zagrebu, a usput si ojačati bokov u nacionalnom pitanju koji su često bili meta desne strane političkog spektra. U puno natezanja i nekoliko sjednica Vijeća za obranu postignut je kompromis. Održan je mimohod u Zagrebu, ali i skup u Kninu. Na kraju je mimohod bio uspješan, a ostat će zauvijek zapamćen i po andeoskom glasu Riječanke Mie Negovetić koje je na početku otpjevala Lijepu našu.

Izbjeglice i povratak žice

Krajem ljeta Hrvatsku je zaplijesnuo val izbjeglica koji su bježali sa ratom zahvaćenih područja Sirije, Iraka i

Afganistana. I to je naravno proizvelo političke sukobe u kojima je HDZ napadao vladinu politiku. I čini se izgubio tu bitku. Naime, kroz Hrvatsku je prošlo više od pola milijuna izbjeglica, a da ni jedno staklo nije puklo. I da valjda 99 posta građana Hrvatske nije vidjelo ni jednog izbjeglicu. Svi su napravili krzo Hrvatsku prošli prema Madarskoj i Sloveniji dalje prema Njemačkoj. Nikome nije baš najjasnije zašto je HDZ jahao na ovom slučaju, jednom od rijetkih koje je Vlada Zorana Milanović odradila briještanino. Milanović je pak s druge strane cijeli slučaj maksimalno koristio za kampanju pa je pokrenuo pravi trgovinski sa Srbijom. Tih nekoliko dana i razmjene uvreda s premijerom Srbije Aleksandrom Vučićem dugo će se pamtit, a ona „saraj ćeće Šaraje“ ušla je i u svakodnevni govor. Milanović naišao nije bio zadovoljan načinom na koji Srbija dovodi izbjeglice do hrvatske granice. Problemi imigranata doveo je i do pojave nečega što u Evropi nije video sredinom 1945. godine. Pojave žice na granici između država. Za njima su naime posegle Mađarska i Slovenija i njome ogradiće granicu prema Hrvatskoj. Zbog toga je do nezadovoljstva došlo s obje strane granice, a s prestankom priliva izbjeglica žica se pretvorila u predmet poruge sa svih strana.

Sanader izšao

Nekadašnji premijer i predsjednik HDZ-a, dugogodišnji uznik Ivo Sanader krajem godine izasao je iz Remetinca nakon što je u raznim pritvorima proveo više od tri godine. Neke od prevara koje su donesene protiv njega zaista jesu malo čudne i bazirane na onom što odvjetnici nazivaju »zatvoreni krug indicija« što je svakom razboritom čovjeku podjednako jasno kao kada ustavnim stručnjaci govore o »teleološkom tumaćenju Ustava«. Sam Sanaderov izlazak iz pritvora bez veće je političke važnosti za aktualnu politiku jer niti se on u nju namjerava vratiti niti on ima bilo kakav utjecaj. Jedino kao podsjetnik na način vladanja kojem on nije bio jedini aktor, ali je najgadjnije nastradao. Uostalom, uskorice i presuda za slučaj Plavinska.

Tihomir Orešković

VAŽNA KONVERZIJA

Mnogim građanima je najvažniji događaj bio kada je Vlada Zorana Milanovića izšla s prijedlogom zakona o konverziji kredita iz franaka u eure

4.1.2016 Veernji list

Stranica/Termi 15

Naslov: Inicijativa Propada zgrada prvih zagorskih mrzlica

Autor:

Rubrika/Emisija: Aktualno

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 51,56

Naklada: 60.579,00

Ključne riječi: MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA, VLASTA KRKLEC, NEANDERTALCI,

Inicijativa Propada zgrada prvih zagorskih mrzlica

KRAPINA Do kraja ožujka u Muzeju krapinskih neandertalaca, u prostoru stare muzejske zgrade koja se naziva i Kneippovom, može se razgledati izložba o povijesti tog objekta sagrađenog početkom 20. stoljeća ispod Hušnjakova brda za potrebe lječilišta. – Kneippovo lječilište ili prve zagorske mrzlice, kako su ga nazivali, ostavilo je važan trag u prvim desetljećima 20. stoljeća u Krapini – kaže ravateljica Muzeja Hrvatskog zagorja Vlasta Krklec. Cilj izložbe je i pokretanje inicijative za rekonstrukciju zgrade koja je trenutačno u lošem stanju. (ibe) ●

Naslov: Nepoznate vizure i opsesivnost Radauševa opusa

Autor:

Rubrika/Emisija: /

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 459,60

Naklada: 9.000,00

Ključne riječi: GALERIJA ANTUNA AUGUSTIN I A

KULTURA

Dubrovačka retrospektiva velikana hrvatskoga kiparstva Vanje Radauša

Nepoznate vizure i opsesivnost Radauševa opusa

Piše: T. DRŽIĆ

Vanja Radauš, jedan od velikana hrvatskoga kiparstva, svoje izložbe doživi povodom svojih obljetnica. Ove godine u povodu njegove 40. godišnjice smrti i 110. obljetnice njegova rođenja, najbolji poznavatelj njegova života i stvaralaštva, mr. sc. Davorin Vujčić, muzejski savjetnik Galerije Antuna Augustinčića u Klanjcu, pretočio je svoj dugogodišnji znanstveni rad o Radaušu u veliku izložbu 'Vanja Radauš (1906.-1975.) od ljubavi do smrti'. Retrospektivu velikoga hrvatskog kipara i jednoga od naših najplodnijih umjetnika XX. stoljeća pripremio je s kustosicom dr. sc. Rozanom Vojvoda na nedavno otvorenoj izložbi u Umjetničkoj galeriji Dubrovnik.

Ova izložba za koju su skupili oko 150 umjetnina, skulptura, medalja, crteža, posuđenih od niza javnih kulturnih institucija i od privatnih vlasnika, jedna je u od do sada prikazanoga cijelokupnog umjetnikova životnoga opusa. Zanimljivost izložbe je da se neke skulpture po prvi put predstavljaju publici, kao i njegov prvi kiparski rad iz 1930. godine. Vanja Radauš u kiparstvu je ostavio snažan pečat u rasponu od medalje, komornih skulptura u terakoti, gipsu i kamenu, vosku i bronci, do spomeničke plastike. Sada je i javnosti predstavljen umjetnikov temperament i vještina, Vanja Radauš kao stvaralač neiscrpna interesa, erudit i žestoki polemičar te njegovo razgranato znanje iz botanike, mineralogije, zoologije, anatomije, geometrije, etnologije i povijesti. Miroslav Krleža smatrao ga je posljednjim renesansnim enciklopedijskim tipom umjetnika u našoj sredini. Radaušev buran privatni život, osam brakova i suicid u okolnostima koje nisu nikad u potpunosti razjašnjene,

doprinijele su da se umjetničkome radu predavao opsesivno. Ipak, njegovo zbližavanje s hrvatskim proljećem 70-ih do danas nije valorizirano, baš kao ni njegov spomenik Pobuna Hrvata u francuskom mjestu Villefranche de Rouergue, koji je tek dugo poslije njegove smrti stigao na odredište.

U svakome slučaju ovom dubrovačkom retrospektivom, predstavljene su sve faze njegova stvaralaštva, od skulptura nastalih 30-ih i 40-ih godina, pa do poslijeratnih ciklusa kao što su Tifusari (1958.), Panopticum croaticum (1959.-1961.), Čovjek i kras (1961.-1964.), Krvavi fašnik (1965.-1966.), apstraktni oblici iz 60-ih, ciklus Zatvori i logori (1969.) izrastao iz organičkih, apstraktnih oblika, te radovi iz posljednjih godina kada oživljava sjećanja na djetinjstvo i Slavoniju. Ovim su kiparskim ciklusima otvorene dotad nepoznate vizure te se s pravom smatra jednim od najznačajnijih protagonista hrvatskoga kiparstva XX. stoljeća.

Naslov: Hrvati se za svoje ne trebaju nikome opravdavati

Autor:

Rubrika/Emisija: /

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 1.189,73

Naklada: 15.000,00

Ključne riječi: MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA, NEANDERTALCI, MUZEJ KRAPINSKIH

petak, 1. siječnja 2016.

HRVATSKO SLOVO

7

DNEVNIK

21.-27. XII. 2015.

Hrvoje Malinar,
konzervator
i restaurator

Ponedjeljak, 21. prosinca

Razmišljaj o pisanju dnevnika. To mi nikad nije bilo strano. Vodim planinarski dnevnik još od 1947. Možda to i nije pravi dnevnik jer u njemu nema opisa događaja, nego uz nadnevak upisujem samo glavna mjestra koja sam taj dan na izletu obišao. To je više kao vodenje osnovne evidencije. I tako već 68 godina. Da sam krenuo s pisanjem nadugo i naširoko sigurno bih nakon nekog vremena odustao. Na osnovi čvrstih podataka iz svog "dnevnika" lani sam napisao knjigu sa serijom anegdot iz planinarstva i speleologije pod naslovom "Planine u srcu – srce u planinama". Bez tog dnevnika ne bih bio kadar sjetiti se mnoštva uzbudljivih ili saljivih događaja. Dnevnik slične konцепcije vodio sam dok sam radio u Hrvatskom restauratorskom zavodu. To mi danas koristi pri pisanju stručnih članaka. Pa evo sad i ovoga.

Prije nekoliko dana doputovala je naša kćer Mima iz Španjolske sa svojom djecom da proveđe Božić u Domovini. Unuke su tamo rodene ali jednako dobro govorje hrvatski kao i španjolski. Mima je još u Zagrebu diplomirala arheologiju, gdje je odmah našla dobro plaćeni posao. Imala je i osiguran stambeni prostor. Nije bila ekonomski emigrant, ali... ljubav prema Španjolcu, sada našem zetu, očito je bila jača. Srećom, zet je dobar i prično dobro je naucio hrvatski. Naša Mima je prije više godina napisala na hrvatskome jeziku roman "Duh tame" s temom iz propovijesti čija se radnja događa u Lici. Temeljen je na rekonstrukciji događaja na jednom značajnom arheološkom lokalitetu s mnoštvom pronađenih artefakata. Sada užurbano radimo na izdanju tog romana za Španjolsko govorno područje.

Slušam vijesti na radiju. Hoće li Most spajati strane ili će biti kost razdora?

Utorak, 22. prosinca

Prema astronomskim izračunima danas u 5.58 sati počela je zima. Na veliku žalost naših unuka snijeg nema "ni za ljepek". Budim se rano utjero. Sada sa svojim 76 godinama rano ustajem iako se kao umirovljenik ne trebam žuriti na posao. Ali to dove s godinama! Da ne probudim ukucane, sjedam u radnu sobu za računalno i nastavljam pisanje nekog članka iz moje struke – konzervacije i restauriranja. Kad je došlo vrijeme za radijsku emisiju "Dogodilo se na današnjem danu", tih ga uključim i slusam kako je točno prije četvrt stoljeća donesen Ustav Republike Hrvatske. To me vratia u ono neizvjesno vrijeme kada smo konačno raskinuli s komunističkim, jednostranačkim sustavom, a što je bio temelj za izgradnju državne suverenosti Hrvatske. Kako je tada u svom govoru istaknuo predsjednik dr. Franjo Tuđman, time se naša država u potpunosti vrstala u krug suvremenih europskih demokratskih država, kojima je civilizacijski i kulturno oduvijek i pripadala. Donesena je i odluka o novom izgledu hrvatske zastave. Ostaje trobojnica, ali hrvatski grb nije više tradicionalan. Dobio je "krunu" s pet pokrajinskih grbića. Kao konzervator, bio sam malo razočaran jer nije poštivana tradicija. A i s likovne strane gledano, nije dobro da je izgled grba kom-

pliciran. Mora biti jednostavan da ga svatko može upamtiti i napamet nacrtati. Čak i malo dijete. Srž simbolike je jednostavnost. No, sada je to grb u mojoj zastavi i kao takvog ga prihvatom. Sjećam se kako sam se nadao da više nitko ne će spominjati kako je Hrvatska dio jugoistočne Europe. Ali zbog toga značajnog interesa još uvijek nas neki trapaju u taj "region". Zašto vlasti u Hrvatskoj ne poruče svim neznanicama neka uzmu u ruku atlas sa zemljovidom Europe kako bi se uverili da smo u samom središtu, u srcu našeg kontinenta. Mi spadamo u srednju Europu! Nadalje čujem da je na današnjem danu poznati znanstvenik Dragutin Gjorović Kramberger, istraživač krapinskog prapovijesnog neandertalskog tipa. Svaka mu čast, jer je uvelike doprinio u toj znanstvenoj disciplini, ali se prisjećam da je upravo on "protjerao" iz znanosti hrvatsku riječ *kras* i zamjenio ju srpskim oblikom *krš*. Šteća za svaku hrvatsku riječ koju smo zbog neopreza neznanja ili prilagodavanja političkom trenutku izgubili. Prema vječnim vijestima na TV izgleda da je Most postao kost u grlu premijera Milanoviću, ali vidjet ćemo što će biti na koncu.

Ipak, u našoj obitelji danas je najava najviše događaj proslava rođendana naše kćeri Mirne.

Srijeda, 23. prosinca

U računalu sredjem podatke o spomeničkoj kulturi na kojima sam radio do mirovine, a i danas me prema potrebi uključuju u tu branšu. S mnogim rezultatima radova sam zadovoljan, ali nekima baš i ne. Pogotovo kad je njihova sudbina ovisila o bioraznolici, politici ili nesposobnosti onih koji su o tome odlučivali. Sjetim se nedovršenih radova na srednjovjekovnoj gradini Medvedgradu i drugdje. Posebno mi čudi zbog čega se odgovarajući turistički prezentacija arheološkog lokaliteta u podzemljju dubrovačke katedrale i Bunićeve poljane. To je za povijest Dubrovniku velika važnost. Davno su gotovi i prihvaćeni idejni projekti, obavljena su sva potrebna hidrološka i klimatska mjerenja, napravljene brojne kemikalische analize, kontaminiranosti podzemnih zidina i fresaka solima, utvrđene su metode sanacije. Crkva je otkupila prizemlje susjedne zgrade odakle bi turisti mogli ulaziti u podzemlje i vidjeti arhitekturu skrivenu još od kasne antike. Dubrovnik ubrzo ljepli novac od turizma, pa bi mogao investirati u radove koji se trebaju izvoditi preko zime, ali ništa od svega toga. Je li tako uspješno kočenje radova zaslužan *ljevi* gradonačelnik ili netko drugi? Ljudska glupost, što li?

Slušam božićne pjesme. Rijetko je se čuje najstarija hrvatska božićna pjesma "U se vrime godiša" ili kako je to danas "prevedeno" - "U to vrijeme godišta". Mislim da bi se pjesma mogla izvoditi na razne načine i glazbeno osvremeniti.

Navećer naša djeca prolisavaju stare, požutjeli brojeve "Arene" u kojima je suprug Marta u seriji članaka opisala gradnju, a poslijepje i plovvidbu našom jedrilicom "Vilom Velebita". Tim smo plovilom 1972. dospejeli Savom i Dunavom do Crnog mora, te dale je preko još nekoliko mora do našeg jedinstvenoga i prelijepog Jadrana. Kasnije smo prikazali dijapoziitive s te uzbudljive plovidebe koja je trajala 105 dana. Sjećanja navrnu... bili smo mladi i ludi! Da, i te reportaže napisane su užomo brodskog dnevnika. Eto, opet dnevnik!

Da, moram spomenuti još jedan dnevnik, onaj današnji na TV. Ispolo je da je Most bio pretvrda kost za ljevičare. Konačno smo do-

bili mandatara. Vjerujem da će nova vlada znati voditi našu državu. Uostalom, predhodnici su pokazali kako se to ne smije raditi!

Četvrtak, 24. prosinca

U tom predbožićnom raspoloženju misli mi odlete na davninu božićne dane u bijoj državi. Bilo je to za Badnjak 1954. Mama me poslala da kupim božićni bor koji se tih godina u Zagrebu prodavao na Preradovićevu, od milja zvanom Cvjetnome trgu. Skupilo se mnoštvo ljudi. S nestreljivočim kamerom s borovima kako bismo mogli kupiti taj tradicijski božićni ukras. Konačno je stigao "tamošnji" kamion iz Slovenije visoko nakrcan zavezanim borovima. Tek što se parkirao, kad su se odnekud stvorili *milicacci* i vrtili kamion oktuda je došao. Nezadovoljno su gradane potom rastjerali kavki: "Odbi... u rasap, u rasap!" Bio sam žalostan razočaran i bijesan. Doma sam došao praznimi rukama, ali se nisam pomirio sa situacijom. Pričekao sam mrak koji se u to doba vrlo rano spušta. Otišao sam u dvorište srušjeda *milicaca* oborunil pilom i otpilio gornju polovicu trimetarskog bora koji je rastao u njegovu vrtu. Bio je to izraz mog retstva. Tako sam pribavio toliko željeno božićno drvce. Bojao sam se, a kasnije me počinio potpuno savjest. Srećom, iduće se godine na preostalom dijelu bora u vrtu *milicaca* počeo formirati ljeplji vrh kao da ga nisam unakazao. Osjećao sam se bolje! Vratimo se na današnji Badnjak. Kitimo bor, uređujemo jaslice.... Pravo blagdansko uzbuđenje i veselje... Pjevamo božićne pjesme. Okupljenoj obitelji supruga Marta tradicionalno čita tzv. godišnjak u kojemu navodi najznačajnije ovogodišnje događaje na široj široj obitelji. Molitva prije večere. Darovi, čestitanja...

Petak, 25. prosinca

Božić je. Dan Kristova rođenja koji slave hrvatski, a priznaju ga i pripadnici drugih vjera. Čak su za prošlog režima neki "crveni" ponekad Isusa veličali kao prvog komunita na svijetu. Tu su se kako prevarili jer je Kristova deviza bila ljubav i mir, a ne stvaranje "bratstva i jedinstva" masovnim proljevijanjima krvi. Misli mi se vraćaju i na one nekima "nostalgična" vremena kada se Božić nije smio javno slaviti. Bio je to radni dan i kao svaki drugi. Morale se ići u školu ili na posao, a zbiru su pomno pratili i zapisivali li kdo ide u crkvu.

Na početku stvaranja hrvatske države bili smo skreti kad smo konačno smeli slaviti taj veliki blagdan. Sada, kad je proslava tih dana notorna stvar, nismo svjesni ni togu ni drugih pozitivnih stećevina koje imamo. Trebamo se malo osvrnuti na prošlost kako bismo mogli više cijeniti sadašnjost. I stvarati ljeplju budućnost. Sjećam se Božića 1991. kada nam je došao moj brat iz Amerike koji tamo živi mnogo dulje negoli je živio u Hrvatskoj. Donio je brdo vjorne opreme za mene, rodake i prijatelje, jer uskoro krećemo ka dragovoljci na ratu.

Ipa, vratimo se miru i blaženstvu ovog velikog blagdana. Čestitanja sa svih strana... zajednički božićni objed. Telefonski razgovarami sa starim sinom koji živi u Austriji. Roden je na današnjem danu i pa mu čestitam i rođendan i Božić. Šteta je da nije svoje se demero djece naučio hrvatski pa su tu kontakti nešto slabiji. Nažalost, isto vrijedi i za njegove unuke, tj. moje prauroke.

Subota, 26. prosinca

Jenjava uobičajena blagdanska napetost. Čitam na internetu članke i komentare o "Hrvatsko-srpskom objasnitenom rječni-

ku" profesora Marka Samardžije. U jednom novinskom osvrtu autor tog članka pokušava opovratiti stvaranje takvog rječnika otprilike ovako: "... ne radi se o tome da se iz hrvatske jezične prakse istjeruju srpsizmi, nego...". Pitam zašto se upore mora opravdati i rabiti tako grubu i nepotrebnu riječ *istjerivanje*? Zašto je stvaranje i utvrđivanje hrvatskog standarda protuzakonito, neetično? I te kako je potrebno i pohvalno radići razlikovne/objasnitenive rječnike. Zbog toga se ne trebamo opravdati ni sebi ni drugima.

Jezik treba njegovati, razvijati, ali i varati i uporabiti riječi koje su desetljećima bile potiskivane. I danas se čuju u medijima izrazi koji ni po čemu ne spadaju u hrvatski standard. Voditelji radio i TV emisija često neispravno govore riječi poput *stepenice* umjesto hrvatskog izraza *stube*, *maramica* umjesto *rupčić*, *otkaciti* umjesto *otkaciti* i pozdrav *dobro veče* umjesto ispravnog *do bra večer*. Nije ni čudno kad su ih ranije i njihovi nastavnici hrvatskoga jezika u školi tako učili. Osobna sam od nekoliko nastavnika njemački izraz, a *stepenice* naša lijepa hrvatska riječ (!). Uzalud mi je bilo napraviti usporedbu: stepen → stupanj, postepeno → postupno, provstopeno → provstupanjsko, itd. One to znaju bolje od mene. Tako su ih učili na studiju. A ja, neka se bavim svojom tehničkom strukom i ne petjam u njihov rešor!

Radim na završnim korekcijama sveučilišnog udžbenika »Konzerviranje i restauriranje kamenih spomenika kulture« za studente Umjetničke akademije u Splitu koji sam napisao u koautorstvu s prof. Ivom Donellijem. Nadam se da će uskoro ugledati svjetlo dana. Želja nam je da tim putem prenesemo skupljeno dugogodišnje iskustvo i znanje na buduće konzervatori-restauratore i krenuti dosad nije bilo takvog udžbenika.

Nedjelja, 27. prosinca

Sutra se kći i unuke vraćaju u Španjolsku. Pomalo smo žalosni. Planirani put u Dubrovnik radi nadzora nad obnovom interijera crkve Sv. Vlaha. Uskoro će biti festa Svetoga Vlaha i poslovni s moraju privesti kraj. Što li slijedi u rješavanju zavrzlame oko formiranja novoga državnog vrha? Hoćemo li se rješiti dozloboga nesposobne Vlade i njenog ubogog, nedoraslog predsjednika krenuti konačno naprijed? Trebamo biti optimisti!

kor

1.1.2016 Playboy

Stranica/Termi 86

Naslov: Kova svoje sre e

Autor: Stjepan Vudrag

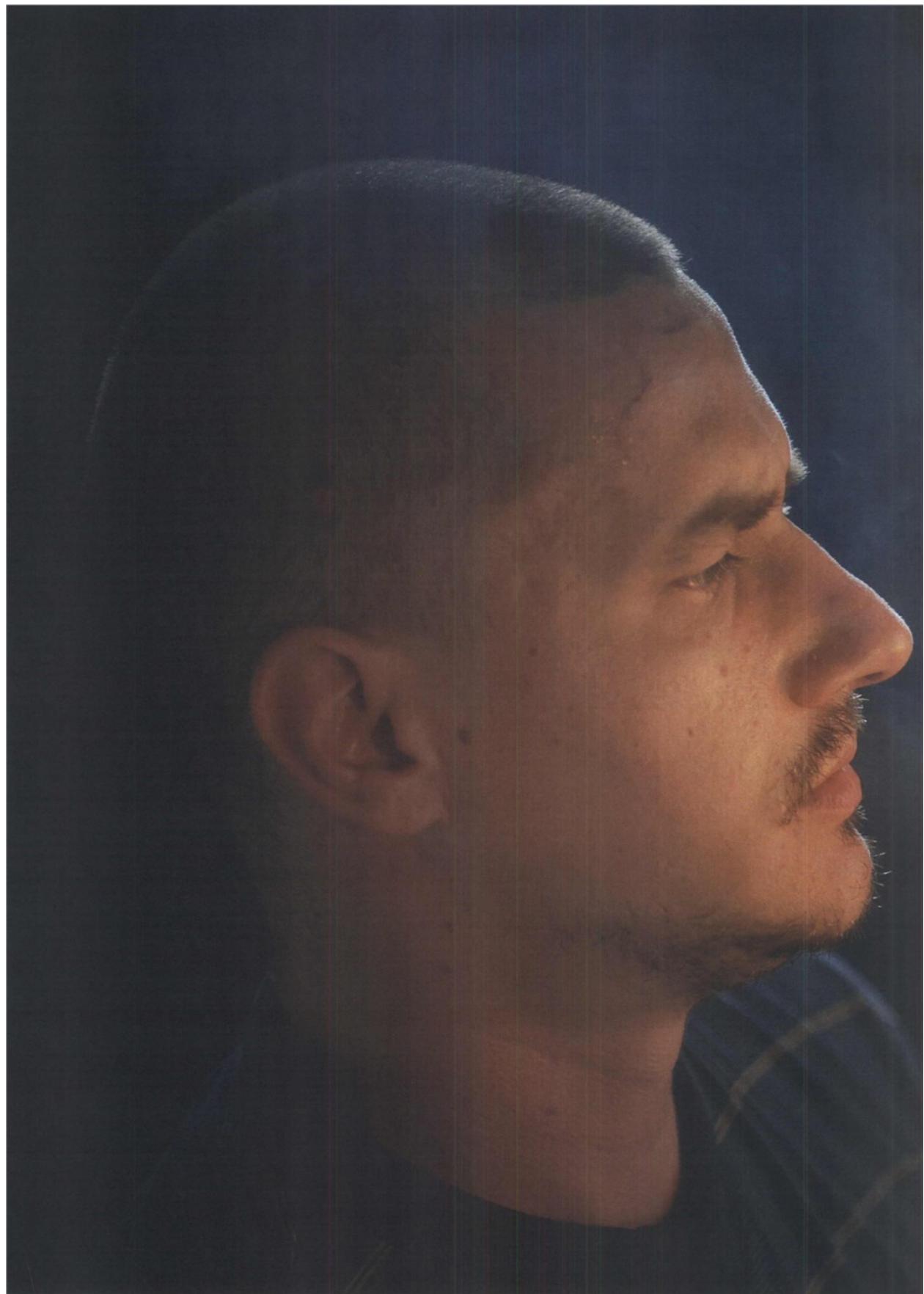
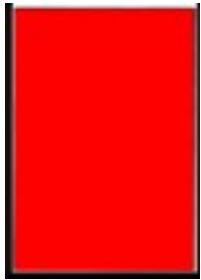
Rubrika/Emisija: /

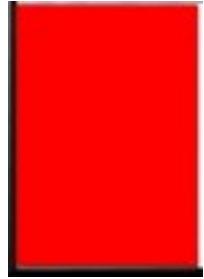
Žanr: izvieš e

Površina/Trajanje: 2.522,64

Naklada: 20.000,00

Klju ne rije i: DVOR VELIKI TABOR

Karlo Ban | Krafteraj

Kovač svoje sreće

Kako u „Conanu” mač ne stvara junaka već je obratno, tako i čelik u Desiniću postaje moćan alat kad je u pravim rukama. A kod **Karla Bana** – čelik je u najboljim rukama!

K

oja je zagonetka čelika? U svom obraćanju sinu, Conanov otac nastavlja: „Tajna čelika oduvijek sa sobom nosi misterij. Moraš naučiti njegovu zagonetku, Conane. Moraš naučiti njegovu disciplinu. Jer nikome, nikome na ovome svijetu ne možeš vjerovati; ni muškarcu, ni ženi, ni zvijeri. Čeliku. Čeliku možeš vjerovati.”

Kako odgovor na uvodno pitanje i središnju enigmu u „Conanu barbarinu” (1982.) nije jednoznačan i otvoren je interpretaciji, odlučili smo istinu o tajni čelika potražiti kod čovjeka koji nijime manipulira kao da je rođen u nekom drugom, za ručni zanat, boljem vremenu.

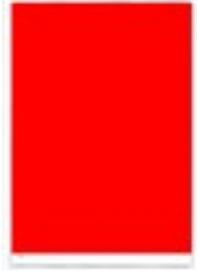
Potegnuli smo stoga do slovenske granice gdje se, nedaleko poznatog dvora Veliki Tabor, nalazi pitoreskno mjesto Desinić, a tamo nam je svoju fascinaciju čelikom opisao Karlo Ban. Ovaj kovač, inače inženjer strojarstva, svoje umijeće koristi za izradu vrhunskih i rafiniranih noževa, a nakon ugodnog razgovora s njim, čak smo se i sami okušali u plemenitoj vještini kovanja.

Karlo Ban, 33-godišnji Zagrepčanin s alternativnom adresom u Desiniću, gdje svoj mir pronalazi u omanjoj radionici, vrhunske noževe danas izraduje gotovo rutinirano, no nije, naravno, oduvijek bilo tako. Za Playboy se prisjeća svojih početaka:

– Sve je počelo jedne ljetne večeri 2001. kad je netko slučajno ostavio žarač u žaru roštilja malčice predugo. Izvadio sam ga i prvi puta u životu video užareni komad čelika; bio je to prizor koji nikad neću zaboraviti, ta crvena boja pod sjajem mjesecine i zvijezda jednostavno me očarala. Okrenuo sam se prijatelju i rekao: „Stari, sutra kujemo!“

piše **Stjepan Vudrag**

snimili
Ladislav Koren i Grgur Žučko
(PIXSELL)

Krafteraj | Karlo Ban

KOVANJEM MU SE BAVIO i pradjed u Lici, no to mu je ostalo, kako kaže, više kao romantično sjećanje nego prava uspomena. Međutim, kako mu je otac bio mehaničar, pamti da ga je kao klinac stalno ispitivao što je od željeza, a što od čelika. Može se stoga reći da u njemu neka tajna veza s metalom odvijek postoji. No, da će se razviti do ove mјere nije mogao slutiti...

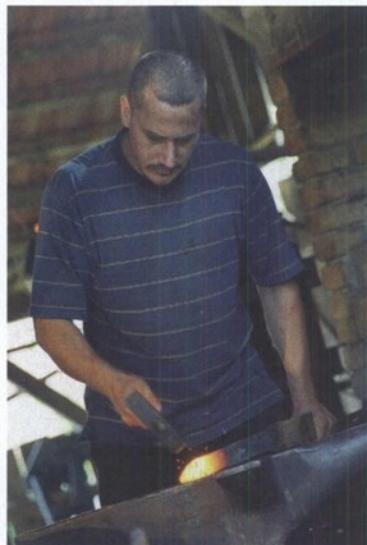
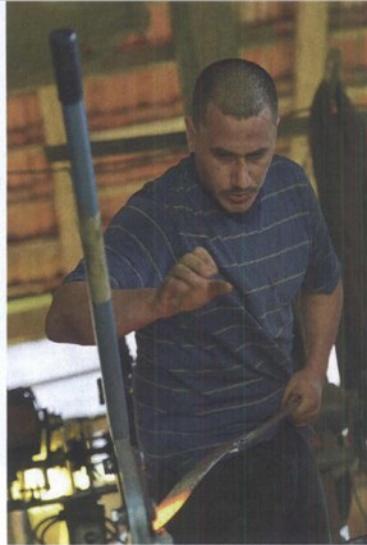
Početke svog kovanja opisuje kao nasumično lupanje po komadu čelika, no strast i želja za znanjem bili su toliki da je ostavio sve tadašnje hobije, a umalo i fakultet, te se pod nebom pronašao kao kovač noževa. Kao hobijem, kovanjem se bavi od 2001., a iako mu je glavni životni prihod već desetak godina, u „profesionalne vode“ ušao je tek 2010. Posao mu, iz godine u godinu, ide sve bolje. Više i zarađuje:

– U početku se, naravno, mučiš. Nije bilo uvijek ovako dobro. No, ja napredak ne gledam u zaradi, nego u većoj opuštenosti kojom mogu raditi, jer ne moram se previše brinuti o novcu. Narudžbe uzimam vrlo selektivno jer trenutno sam, recimo, „bukiran“ sljedećih mjesec dana – priča nam sve zaposleniji Karlo.

Kupci njegovih noževa uglavnom su stranci, to iz cijelog svijeta. Najviše narudžbi dobiva iz Europe i SAD-a, a s obzirom na činjenicu da je gotovo 90% noževa koje proda kuharske namjene, amaterski i profesionalni kuhari najčešće su mu mušterije. Kupaca se nađe i u Hrvatskoj, uglavnom su to amateri koji o noževima ipak nešto znaju. Ima i profesionalaca, no, ironično, njihov prvi dojam često je ispunjen skepsom, čude se cijeni i izgledu:

– Nedavno me posjetio jedan naš kuhar koji je od mene kupio nož i tek sad mi ispričao svoju prvu reakciju. Kad mu je u kuhičnu stigao naručeni nož, odmah je rekao da ga stave sa strane rekavši – „Bit će dobar za 'mlaćenje' kostiju“. No, za nekoliko dana svi odreda su shvatili da je taj nož daleko najbolji u cijeloj kuhinji. Tad su ga, jasno, svi htjeli koristiti, pa sam iz tog istog restorana ubrzo dobio još nekoliko narudžbi – kroz smijeh nam gorovi mladi kovač.

Svoj je zanat Karlo ispekaо uglavnom principom pokušaja i pogrešaka. Iako znatno manje nego u počecima, i danas mu se zalomi poneki krivi korak, pa se tako zna dogoditi da mu već praktički gotov nož, nakon kaljenja, ispadne iz klijesta i razbijje se kao da je od stakla. Dogodi se i da slučajno primi vrući komad ili se poreže, i onda, dakako, ne može kovati danima. Iako je naučio biti oprezan i dalje svakodnevno uči i svladava disciplinu čelika.

Povremeno izrađuje i tradicionalne japanske britve, kamisori, koje su, iako minimalističkog dizajna, poprilično zahtjevne za izradu

Za izradu jednog noža nekad mu je potrebno tek dva sata, a nekad i puna dva dana. Sve ovisi o specifikacijama noža i dogovoru s mušterijom. U projektu izrađuje jedan nož dnevno, a cijene dosežu i do nekoliko stotina eura, ovisno o izgledu, funkciji i drugim parametrima, sve prema željama i potrebama kupca. Čim je u igri neki posebni dizajn, povećava se ekskluzivnost, ali i cijena.

KARLO NAM OBJAŠNJAVA razliku između industrijskih i ručno izrađenih noževa:

– Najbolji i najskuplji noževi su izrade. Da bi trgovачki lanac prodao nož za, primjerice, trideset kuna, na njemu mora zaraditi, a isto tako zaraditi moraju i preprodavač i tvornica i svi ostali u lancu. Jasno, materijal koji se koristi za izradu takvih noževa i ne može biti drugo nego – smeće. Za trideset kuna ja ne mogu ni zaplatiti vatru... Kod industrijskih noževa bitan je isključivo profit, a kod ručno izrađenih najvažnije je da je nož vrhunski po svim svojim karakteristikama odnosno da kupac dobije najbolje.

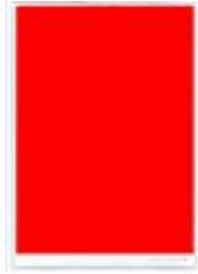
Materijal koji koristi naručuje uglavnom izvana, no dobar čelik može se nabaviti i kod nas. Osim čelika, koristi i drvo i kožu, no fokus u samom procesu je na obradi metala, dok je ostalo, poput recimo futrole, samo „dodatačna oprema.“

Od alata ne koristi ništa specijalno, no neka si je pomagala, poput mehaničkog bata, izradio sam. Pri tome mu je zasigurno pomoglo znanje sa strojarskog fakulteta, a bez mehaničkog bata, s obzirom na to da je čelik vrlo osjetljiv i treba ga kovati brzo, proces bi bio puno zahtjevniji i sporiji. Naposljetku, konačan rezultat opet ne ovisi o stroju, nego o ručnoj mehaniči odnosno tehnicici.

Karlo kuje i deset do dvanaest sati dnevno, a da nije naučio da nije dobro kovati umoran, radio bi, kaže, sigurno i dulje. Stil kovanja nadahnut mu je japanskim procesom i skandinavskim dizajnom s vlastitim primjesama. Tradicionalan dizajn mu je, kaže, Ahilova peta, jednostavno ga ne ljubi previše...

Dosad je prodao više od tisuću noževa koji su već postali prepoznatljivi. Među ljudima koji su upućeni u „scenu“, za njegov rad mogu se pronaći samo riječi hvale. Povre-

OD ALATA KARLO NE KORISTI NIŠTA SPECIJALNO, NO NEKA SI JE POMAGALA, POPUT MEHANIČKOG BATA, IZRADIO SAM. PRI TOME MU JE ZASIGURNO POMOGLO ZNANJE SA STROJARSKOG FAKULTETA

meno izrađuje i tradicionalne japanske brije, *kamisori*, koje su, iako minimalističkog dizajna, poprilično zahtjevne za izradu, a prije svega visoko su funkcionalne. Općenito, funkcionalnost je u Karlovom poslu ključ te je njegovi kupci absolutno preferiraju; čak je i estetika pomalo u drugom planu.

TA SE FUNKCIONALNOST postiže tehnikom, a tajna kvalitete izrade krije se, kako u samoj ručnoj obradi, tako i u slojevima. Kuhinjski noževi tako su uglavnom troslojni, a najbitnije od svega je da u sredini bude tvrdi, kvalitetni čelik, dok stranice slobodno mogu biti od željeza ili inoksa (za razliku od čelika u sredini, inoks je nehrđajući, ali i manje kvalitetan čelik). Istom tehnikom Karlo radi i skandinavske tradicionalne noževe *pukko* koji su se nekad koristili za lov, ribolov i rezbarjenje drva, a na popularnosti nisu izgubili ni danas. Iako su ovi noževi tradicionalnog dizajna, Karlo u sve noževe, barem kroz neke linije, umosi dašak vlastite kreativnosti tako da ni jedan nož koji izradi nije isti:

- Svaki je nož specifičan, a u prvom redu mora biti funkcionalan odnosno opravdati namjenu za koju je napravljen jer, primjerice, nije jednako raditi nož za ribu ili za drvo. Da bi se to postiglo, potrebno je biti u stanju manipulirati s mehaničkim svojstvima čelika, a kod toplinske obrade, sitnice u temperaturi su te koje odlučuju u kojem

smjeru nož ide – objašnjava nam Karlo Ban specifičnosti procesa izrade.

Otkad je gostovao u prvoj seriji Krafte-raja, novog projekta Jacka Danielsa u suradnji s Booze & Blues barom, zamišljenim kao večer malih obrtnika i majstora „zaboravljenih“ žanata, narastao mu je i broj narudžbi ni danas. No, kroz smijeh nam priča da si veću reklamu baš i ne bi smio priuštiti. Nastavlja malo ozbiljnije:

- Kad jednom uđeš u nešto veće, moraš investirati, zaposliti ljude, a tad to prestaje biti to – počne se sve okretati oko profit-a i samim time gubi dušu. Imam puno planova i želja za dalje, no zasad sam presretan s trenutnim stanjem: našao sam nešto što volim, a kad se i drugi ljudi pronadu u tome, teško da može bolje – zaključuje majstor iz Desinića.

U prosjeku izrađuje jedan nož dnevno, a cijene se kreću se od stotinjak eura naviše. Ima ih i za petsto, šesto... ovisno o izgledu, funkciji i drugim parametrima.

Kad uhvati više vremena, Karlo organizira i seminare. Misli da je vjerojatno jedini kovač u Hrvatskoj koji, uz noževe i oštrice, nudi i mogućnost učenja kovanja. Kaže da je netko njemu ponudio takav seminar, ušudio bi mu godine i godine samostalnog i mukotrpнog učenja. Neke tehnike, ne skriva, i sam još dandanas usavršava.

I koja je onda zagonetka čelika? Prije svega, čini nam se da je ironične naravi. Naime, daje iluziju da ima moć sam po sebi, no otkriva se da je prvenstveno ovisan o svom stvaratelju. Kako u „Conanu“ mač ne stvara junaka već je obratno, tako i čelik u Desiniću postaje moćan alat kad je u pravim rukama. A kod Karla Bana – čelik je u najboljim rukama. □

31.12.2015 www.24sata.hr

Stranica/Termi

Naslov: ešljeve od rogova goveda Alojz i Antun izrađuju ručno

Autor: Diana Marić

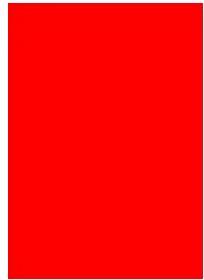
Rubrika/Emisija:

Žanr: Internetsko izvješće

Površina/Trajanje: 1,00

Naklada:

Ključne riječi: MUZEJ STARO SELO KUMROVEC

HOME

NEWS

SHOW

SPORT

LIFESTYLE

TECH

FUN

VIDEO

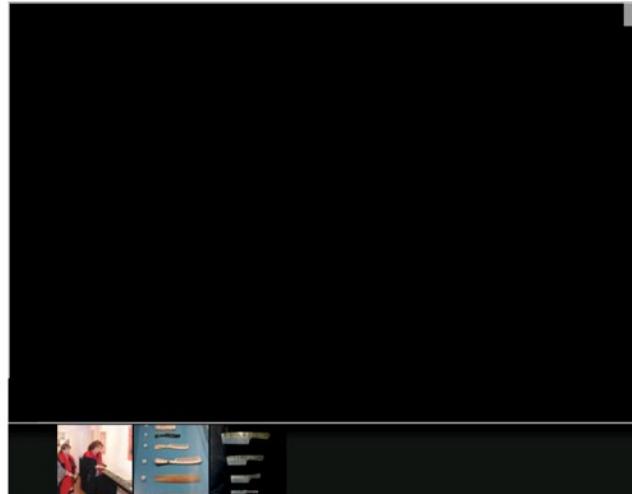
TRAŽI

Češljeve od rogova goveda Alojz i Antun izrađuju ručno

U Pićnu se može razgledati zbirka ručnih radova Antuna Penezića iz Zagorja i Alojza Serga iz Istre. Izložba je pripremljena u suradnji sa Starim selom Kumrovec

Četvrtak, 31. 12. 2015. u 19:19, zadnja izmjena prije 4 minute Piše: Diana Marić

Češalj za brice, penitela, češalj za štence...., svaki je jedinstven i ručno izrađen, a svatko tko navrati do Centra za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja u Pićnu može vidjeti ovu zanimljivu izložbu češljeva od roga boškarina.

Izložba je pripremljena u suradnji sa Starim selom Kumrovec. **Češljarstvo je tradicija** ova područja, a brojni posjetitelji već su se uvjerili u ljepotu češljeva koji dolaze iz radionica dva majstora - Antuna Penezića iz Gornjeg Škrnika nedaleko od Kumrovcia i Alojza Serga iz mjesta Šimunici, općine Pićan.

- Alojz Sergio češljeve od roga počeo je izradivati još 40-ih godina prošlog stoljeća, a kad se zaposlio je prestao. Prije nekoliko godina obnovio je svoj zanat - kaže Mirjana Margetić, kustosica muzeja. Obradu roga, tehnologiju izrade, kao i alat razvijao je godinama pa su nabavljeni priručna preša (pomagalo koje se koristilo u knjigovežnicima za prešanje knjiga) i grijalica na plin te su izrađene šablone. U početku se radio sve ručno. Za napraviti jedan češalj, kaže Margetić, trebalo je i cijeli dan. I dok Alojz Sergio koristi tehnologiju kojom se rog goveda kuha u ulju da omekša, potom preša i na kraju zaglađuje stakлом, Antun Penezić svoje češljeve izrađuje u sedam faza. Rog se kuha u vreloj vodi i preša u metalnoj preši na 120 do 150 Celzijevih stupnjeva.

Rog se kuha u vreloj vodi i preša u metalnoj preši na 120 do 150 Celzijevih stupnjeva. Na izložbi je predstavljena i njegova bogata zbirka nakita te ukrasnih predmeta od kosti.

Tagovi: [izložba](#), [češljevi](#)

KOMENTARI

Pogledaj sve komentare

Komentiraj, znaš da želiš!

Za komentiranje je potrebno prijaviti se. Nemaš korisnički račun? Registracija je brza i jednostavna, registriraj se i uključi se u raspravu.

Login

Registriraj se

Login putem Facebooka

tportal.hr

JOSIPOVIC ODRAO ŠEFA SDP-A
'Jedina svrha predstave na Iblerovom trgu je spašavanje Milanovića'

NAJVEĆI DONATORI
Gradjevinali odrješili kesu za Domoljubnu koaliciju

TVRDI SINIČIĆ
Problemi u Životu Židu: Nekolicina članova pokušala preuzeti stranku

Još vijesti sa tportal.hr

31.12.2015 www.glasistre.hr

Stranica/Termi

Naslov: Od roga boškarina do češlja i frizure

Autor:

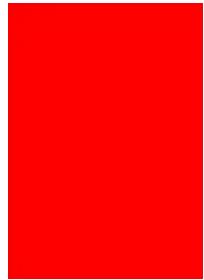
Rubrika/Emisija:

Žanr: Internetsko izvješće

Površina/Trajanje: 1,00

Naklada:

Ključne riječi: MUZEJ STARO SELO KUMROVEC, VLASTA KRKLEC, MUZEJI

GlasIstre.hr

Četvrtak

31.12.2015.

PULA

31.12

Od roga boškarina do češlja i frizure

Objavljeno: 31.12.2015 | 08:01

Zadnja izmjena: 31.12.2015 | 08:01

0 komentara

U pićanskom Centru za nematerijalnu kulturu Istre (CENKI) koji djeluje u sklopu Etnografskog muzeja Istre otvorena je izložba "Češljarstvo od roga boškarina do češlja i frizure", realizirana suradnjom Etnografskog muzeja Istre i Centra za tradicijske obre, znanja i vještine Muzeja "Staro selo" Kumrovec. Autorica izložbe Tihana Kušenec kustosica u Muzeju "Staro selo" istakla je na otvaranju izložbe kako se češljari, kao obrtnici, spominju 1837., a potom je predstavila tehnologiju izrade češlja od volovskog roga. Rog od kojeg će se izraditi češlaj najprije se kuha dok ne omekša, kako bi se rožnati dio lakše odvojio od kosti. Nakon dodatnog kuhanja ostatak roga, bez vrška, ravna se dok se ne dobije ravna pločica roževine. Očišćena i izbrušena roževina reže se na željenu veličinu i oblik, a potom se u nju zarezaju zupci različite veličine i gustoće ovisno o veličini, obliku i namjeni češlja.

Alojz Sergio iz Šimunčići kraj Gračića

Među posljednjim češljarima u Hrvatskoj su Antun Penezić iz Gornjeg Škrnika kod Kumorivca, koji je češljarski zanat izučio kod Franje Cvirkina i Zagrebu i samouki Alojz Sergio iz sela Šimunčići na Gračićima, koji je češljeve od roga počeo izrađivati 1940-tih godina, kako bi barem malo popunio kućni proračun. Osim češljeva Antuna Penezića i Alojza Serga posjetitelji izložbe mogu razgledati i druge predmete izrađene od roževine. Naravno tu je uvijek zanimljiv nakit, ali i upotrebitni predmeti kao što su lule i pribor za jelo kojem su drške izrađene od roževine.

Tradicija izrade češljeva od roževine bila je živa do 60-tih godina 20. stoljeća kada su ih istisli češljevi od umjetnih materijala, rekla je Nuša Hauser, voditeljica CENKI-ja. Budući da je ova tradicija još uvijek živa na području djelovanja dva muzeja koji surađuju i na ovom projektu Hauser je rekla kako se ovime doprinosi brizi o tradicijskim obrtimima. Uz izloške na izložbi koja se može razgledati do konca veljače iduće godine, može se pogledati i film o češljaru Peneziću i njegovom zanatu.

Ravnateljica Muzeja Hrvatskog zagorja Vlasta Krklec pozdravila je suradnju s Etnografskim muzejom Istre, a posebno sa CENKI-jem s kojim će se suradnja zasigurno nastaviti i na drugim projektima. Dodala je kako Istra i Hrvatsko zagorje imaju slične pejzažne karakteristike, ali i neke tradicijske obre u ovom slučaju češljarskog.

Najbolji češljevi od istarskog goveda

Lidija Nikočević, ravnateljica Etnografskog muzeja Istre rekla je kako ova izložba ima tendenciju da jednu djelatnost, jedan stari zanat sačuva od zaborava, ali i nudi mogućnost njegova ponovnog ozivljavanja. Stoga se zalaže da se u kontekstu očuvanja istarskog goveda - boškarina obnovi i češljarski zanat, jer kako je rekla, a to je potvrđena i Krklec, najkvalitetniji češljevi izrađuju se upravo od roževine istarskog goveda. S ovim je naumom upoznala i AZRRI (Agenciju za ruralni razvoj Istre), ali za sada bez većeg razumijevanja. Stoga ova izložba može potaći kreativce da prionu izradi češljeva od jednog posve prirodnog materijala. Tako neki budući češljari mogu stvoriti zanimljiv i koristan istarski

VEZANE VIJESTI

Predstavljen katalog "Odakle smo/Di dove

Pićan: Odakle smo - Di dove siamo"

Naučite štajeriš i cotić, plesove za svaku feštu

Neka nu me uci

Slične teme

NAJČITANIJE

Ako žele ukinuti Istru kao regiju, nemamo o čemu razgovarati

4241

Nogometari Istre 1961 izgubili od Hajduka

3473

U Mostu obrat, ponovno otvorena vrata i HDZ-u

3386

U utorak će biti poznat mandatar ili idemo na nove izbore

3101

Motiviranim pristupom do pozitivnog rezultata

2974

NAJKOMENTIRANIJE

Predsjednica dala mandat Tihomiru Oreškoviću

96

Prvi put predsjednik Sabora nije izabran jednoglasno

74

66-godišnjakinja koja je prešla na crveno oborenna na tlo i privredna u licicama

49

Orešković: Ja sam domoljub, čast mi je pomoći svom narodu

41

Karamarko: Budimo kao nacija jedinstveni i jaki

39

PO IZBORU UREDNIKA

Tekstilna industrija u Hrvatskoj izgubila 100

Zivimo u lijepo upakiranom - feudalizmu!

Talijanski benediktinci odustali od Dajle

Vode i vodovodi su javno dobro i tako treba

Poveljne cijene i sigurna opskrba električnom

Tko će zakupiti plodnu zemlju u Raškoj

suvenir, ali i doprinijeti većem iskoriščavanju produkata od istarskog goveda za čije se očuvanje zalažu AZRRI i Županija Istarska. (Mirjan RIMANIĆ)

[✉ Pošalji mailom](#) [✉ Ispiši](#)

Gradani prosuđevovali zbog gradnje

Red Bull Air Race:Letački spektakl na

IDS ne bi bio u Vladu koja bi ukinula regiju

Treba li vratiti pranje zuba u vrtiće?

FACEBOOK KOMENTARI

NOVOSTI

- 31.12.2015 | Uskoro optužnica protiv Kapetana Dragana
- 31.12.2015 | Prosječna neto plaća za listopad 5.720 kuna
- 31.12.2015 | Garancija 50+: Mjera za lakše zapošljavanje starijih od 50 god.
- 31.12.2015 | Na Sjevernom polu temperature 30 stupnjeva iznad normale
- 31.12.2015 | Od Umaga do Pule kumu skuplja vožnja

PULAISTRA

- 31.12.2015 | Od Umaga do Pule kumu skuplja vožnja 09:46
- 31.12.2015 | Fažani olakšano stupanje u posjed prometnica
- 31.12.2015 | Za Novu godinu javni prijevoz od 13 sati 08:24
- 31.12.2015 | Doček na trgovima, u klubovima, u podne ili u ponoć
- 31.12.2015 | Radno vrijeme trgovacačkih centara i ljekarni

CRNAKRONIKA

- 31.12.2015 | Kod Medulina gorjelo vozilo 09:15
- 30.12.2015 | Labin: Ukrali automobil 11:48
- 30.12.2015 | Pula: Nakon policijske potjere završio u zatvoru
- 30.12.2015 | Orihi: 61-godišnjak prijetio smrštu 82-godišnjaku
- 29.12.2015 | Čepin: Cigaretom zapalio dvosjed i ugušio se od dima

SPORT

- 31.12.2015 | Pula mora postati grad nogometa 08:00
- 30.12.2015 | Uspješna godina sportskog Buzeta 17:01
- 30.12.2015 | Vrijeme je da Michael Glover uzme stvar u svoje ruke
- 30.12.2015 | Drugi dio nemoguće misije po istom receptu
- 29.12.2015 | Trener stiže poslije Nove godine, valjda će i plaće

KULTURA

- 31.12.2015 | Od roga boškarina do češlja i frizure 08:01
- 30.12.2015 | Završetak teške godine uz blagdanske pjesme
- 30.12.2015 | Topli blagdanski ugodej u katedrali 08:02
- 29.12.2015 | Spoj tradicije i različitih vidova umjetnosti
- 29.12.2015 | Delibesov "Duet cvijeća" oduševio Buzečane

MOZAIK

- 31.12.2015 | Billu Cosbyju određena jamčevina od 08:24 milijun dolara
- 31.12.2015 | Pjenušava vina sve su popularnija u Hrvatskoj
- 30.12.2015 | Blagdanska magija jazza i funka 22:13
- 30.12.2015 | Nagrada kao kruna uspješne karijere 16:14
- 30.12.2015 | Novogodišnji Seaspash party prebačen u Zerostrasse 11:17

**PRATITE
GLAS ISTRE**
NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

POŠALJI KOMENTAR
DODAJ U FAVORITE

UVJETI KORIŠTENJA
KOMENTIRANJA
IMPRESSUM
KONTAKTI
MARKETING

© GLAS ISTRE
2012.
DESIGN & CONCEPT: SONDA
IMPLEMENTACIJA: NOVATEC

→ TISKANO IZDANJE